

Olsztyn, dnia 12 grudnia 2014 r.

PS-IV.431.1.17.2014.EP2

**Gminny Ośrodek
Pomocy Społecznej
13-206 Płońska
ul. Lipowa 5**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 182 ze zm.) zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej tut. Urzędu przeprowadził kontrolę kompleksową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Płońnicy w dniach 25-29 sierpnia 2014 r.

Przedmiotem kontroli była ocena zakresu i sposobu realizacji ustawowych zadań samorządu gminnego z zakresu pomocy społecznej oraz ocena zgodności zatrudnienia pracowników z wymogami kwalifikacyjnymi. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2013 r. do dnia 29 sierpnia 2014 r.

W dacie kontroli oraz w całym okresie podlegającym kontroli funkcję kierownika jednostki pełniła pani Beata Garncarz.

Ustalenia kontroli zostały przedstawione w protokole z kontroli, podpisanym przez kierownika w dniu 21 listopada 2014 r. Do protokołu nie zostały wniesione zastrzeżenia.

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych ustalono, że organizacja wewnętrzna Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płońnicy wynika ze statutu i regulaminu organizacyjnego jednostki.

Ustalenia w zakresie stanu realizacji zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym wykazały, że Gmina Płońska nie prowadzi mieszkań chronionych. Zadanie wynika z art. 17 ust.1 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej i brzmi: „prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych”.

Spośród zadań zleconych gminie z zakresu pomocy społecznej, GOPS w Płońnicy realizował zadanie, wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 6 tj. „realizacja zadań

wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia". W ramach tego zadania w okresie podlegającym kontroli Ośrodek realizował m. in. wieloletni rządowy program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, zarówno w formie dożywiania w szkole, jak i w formie świadczeń pieniężnych na zakup żywności.

Dokonując oceny kwalifikacji kadry Ośrodka stwierdzono, że kwalifikacje zawodowe kierownika i pracowników socjalnych są zgodne z wymogami określonymi w ustawie o pomocy społecznej. Kwalifikacje zawodowe opiekunek świadczących usługi opiekuńcze w ramach realizacji zadania własnego gminy, są zgodne z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych.

Odnosząc się do norm zatrudnienia określonych w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, tj. jeden pracownik socjalny na 2.000 mieszkańców, stwierdzono, że jednostka kontrolowana spełnia wymóg w tym zakresie. W GOPS w Płońscy średnio na jednego pracownika socjalnego przypada 1.499 mieszkańców.

W celu dokonania oceny prawidłowości postępowania w sprawach przyznania świadczeń z pomocy społecznej wynikających z realizacji przez Ośrodek zadań określonych w art. 17 i 18 ustawy o pomocy społecznej oraz prowadzenia związanej z tym dokumentacji, dokonano analizy losowo wybranych spraw, które dotyczyły osób otrzymujących pomoc. Na tej podstawie stwierdzono, że wnioski o udzielenie pomocy rozpatrywane były w terminie zgodnym z kodeksem postępowania administracyjnego, a rozstrzygnięcia były zasadne. Wywiady środowiskowe przeprowadzano z zachowaniem terminu określonego w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego poza 1 przypadkiem. Zawarte w wywiadach środowiskowych plany pomocy opracowane przez pracowników socjalnych były zgodne z potrzebami zgłoszonymi przez wnioskodawców. Odbiór decyzji w każdym przypadku został potwierdzony przez adresata. Dokumentacja spraw w sprawie przyznania świadczenia z pomocy społecznej zawierała udokumentowaną sytuację dochodową osoby lub rodziny, zgodnie z art. 8 ustawy o pomocy społecznej, poza 1 przypadkiem. Stwierdzono, że pomocy udzielano zasadnie, zgromadzony materiał dowodowy był wyczerpujący. Nie budziła zastrzeżeń realizowana przez Ośrodek praca socjalna.

Na podstawie przeprowadzonej kontroli działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Płońscy oceniono pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości.

W zakresie usług opiekuńczych realizowanych w ramach zadań własnych gminy w 3 skontrolowanych przypadkach (8 decyzji) stwierdzono nieprawidłowość polegającą na tym, że decyzje administracyjne przyznające pomoc wydane zostały po upływie dnia wskazanego w decyzji jako data rozpoczęcia przyznanego świadczenia.

Ustalono, że na podstawie art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej, Rada Gminy w Płońsku podjęła w dniu 14 października 2004 r. Uchwałę Nr XIV/28/04 w sprawie ustalenia szczegółowych zasad zwrotu przez świadczeniobiorcę wydatków na usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze. Uchwała powyższa określa szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania. Natomiast koszt usług opiekuńczych ustalił kierownik jednostki w drodze Zarządzenia Nr 12/2012 z dnia 1 października 2012 r., koszt ten obowiązywał również w okresie objętym kontrolą.

W związku z powyższym zespół inspektorów udzielił kierownikowi Ośrodka instruktażu, że na podstawie art. 50 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwalniania od opłat, jak również tryb ich pobierania. Zespół inspektorów zwrócił uwagę, że wśród szczegółowych warunków odpłatności nie można pominąć kwestii kosztu usługi opiekuńczej i specjalistycznej usługi opiekuńczej (stanowisko takie zajął m.in. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Olsztynie w wyroku z dnia 17 maja 2012 r. II SA/OI 285/12).

W przedmiocie kierowania oraz ustalenia i zmiany odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej stwierdzono nieprawidłowości:

1. w 1 przypadku w dokumentacji sprawy brak ustalenia dochodu osoby umieszczonej w dps, z miesiąca poprzedzającego wydanie decyzji dot. ustalenia odpłatności strony za jej pobyt, w myśl art. 8 ust. 3 ustawy,
2. w 1 przypadku brak udokumentowania pouczenia strony o obowiązku wynikającym z art.109 ustawy o pomocy społecznej, obligującym stronę do informowania organu o każdej zmianie sytuacji osobistej, dochodowej i majątkowej związanej z podstawą przyznania świadczenia,
3. w 1 przypadku przekroczenie terminu sporządzenia aktualizacji wywiadu, stosownie do wymogu art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej.
4. w 1 przypadku brak dołączenia do wniosku strony dot. skierowania jej do domu pomocy społecznej, decyzji organu emerytalno-rentowego ustalającego wysokość emerytury lub renty,

Na podstawie skontrolowanej dokumentacji dotyczącej przyznania świadczeń pieniężnych stwierdzono nieprawidłowości:

1. w 1 przypadku brak przeprowadzenia wywiadów alimentacyjnych u osób zobowiązanych stosownie do wymogu art. 103 ust 1 ustawy o pomocy społecznej (dot. zasiłku stałego),
2. w 5 przypadkach (4 środowiska) wydano decyzje administracyjne bez postępowania administracyjnego (dot. zasiłku stałego),
3. w 1 przypadku brak wywiadu aktualizacyjnego przed wydaniem decyzji zmieniającej, zgodnie z wymogiem 106 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej (dot. zasiłku stałego),
4. w 1 przypadku nieterminowe przeprowadzenie wywiadu środowiskowego (dot. zasiłku celowego),

W zakresie dokumentacji i realizacji zasiłków okresowych, specjalnych zasiłków celowych, jak również w dokumentacji spraw dotyczących pomocy z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” nie stwierdzono nieprawidłowości.

W dokumentacji spraw dotyczących świadczeń nienależnie pobranych stwierdzono nieprawidłowość polegającą na braku wywiadu aktualizacyjnego ze stroną przed wydaniem decyzji orzekającej zwrot nienależnie pobranego zasiłku stałego

W skontrolowanej dokumentacji spraw zakończonych wydaniem decyzji odmawiających przyznania pomocy stwierdzono w 1 przypadku złożenie wniosku o skierowanie do domu pomocy społecznej przez osobę niebędącą stroną i nieposiadającą zgody strony na złożenie takiego wniosku.

Szczegółowe ustalenia przedstawione zostały w protokole z kontroli.

Osobą odpowiedzialną za powstanie stwierdzonych nieprawidłowości jest kierownik jednostki. W związku z powyższym, działając w oparciu o art. 128 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, wnoszę o podjęcie stosownych działań mających na celu ich wyeliminowanie oraz o niezwłoczną realizację następujących zaleceń:

1. Podjąć działania mające na celu realizację zadania: „prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych”, o którym stanowi art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 182 ze zm).
2. Przestrzegać zasady, by przyznanie świadczeń niepieniężnych z pomocy społecznej nie obejmowało okresu poprzedzającego dzień wydania decyzji administracyjnej.
3. Dochód osoby/rodziny ustalać zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy

społecznej.

4. W przypadku osób korzystających ze stałych form pomocy, w tym mieszkańców domów pomocy społecznej, aktualizację wywiadu sporządzać nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych, zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej.
5. Wywiady środowiskowe przeprowadzać w terminach wynikających z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z dnia 22 czerwca 2012 r. poz. 712).
6. W przypadku ubiegania się o przyznanie świadczenia z pomocy społecznej po raz kolejny, a także, gdy nastąpiła zmiana danych zawartych w wywiadzie, sporządzać aktualizację wywiadu w terminach określonych w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. W przypadku osób korzystających ze stałych form pomocy aktualizację sporządzać nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej.
7. Przestrzegać zasady informowania osoby/rodziny o obowiązku wynikającym z art. 109 ustawy o pomocy społecznej, obligującym do informowania organu o każdej zmianie sytuacji osobistej, dochodowej i majątkowej związanej z podstawą przyznania świadczenia, zgodnie z wymogiem § 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z dnia 22 czerwca 2012 r. poz. 712).
8. Wydanie decyzji administracyjnej poprzedzać postępowaniem administracyjnym.
9. Decyzję administracyjną o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczenia (z wyjątkiem decyzji o odmowie przyznania biletu kredytowanego oraz decyzji w sprawach cudzoziemców, o których mowa w art. 5a) wydawać po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego stosownie do wymogu art. 106 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej.
10. Przestrzegać obowiązku przeprowadzania wywiadów u osób zobowiązanych do alimentacji, mających zastosowanie w sprawach dotyczących zasiłków stałych.
11. Przestrzegać zasady, aby do wniosku strony dot. skierowania jej do domu pomocy społecznej dołączać decyzję organu emerytalno-rentowego ustalającego wysokość emerytury lub renty, stosownie do wymogu § 8 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej.
12. Przestrzegać zasady kierowania do domu pomocy społecznej zgodnie z wnioskiem osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego

zgodnie z art. 54 ust. 2 w związku z art. 102 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej (nie dot. orzeczenia sądu). W przypadku złożenia wniosku przez osobę niebędącą stroną lub braku uzyskania zgody strony, organ zobowiązany jest wydać postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania (art. 61a § 1 Kpa).

Nieprawidłowości stwierdzone w toku kontroli były na bieżąco omawiane z kierownikiem i pracownikami socjalnymi Ośrodka. Udzielono instruktażu, o którym mowa w protokole z kontroli. Wstępne wyniki i wnioski z kontroli zespół inspektorów w dniu 29 sierpnia 2014 r., w obecności kierownika kontrolowanej jednostki, przedstawił Wójtowi Gminy Płońnica, p. Krzysztofowi Groblewskiemu.

Zgodnie z art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, w terminie 30 dni podmiot kontrolowany jest zobowiązany do powiadomienia o sposobie wykorzystania uwag i realizacji zaleceń, bądź o podjętych działaniach na rzecz realizacji zaleceń.

Jednocześnie informuję, że w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje jednostce kontrolowanej prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie uwag i zaleceń zawartych w tym wystąpieniu.

Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Ewa Puźio
Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej
Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego
w Olsztynie

GLÓWNY SPECJALISTA
Ewa Puźio

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Witold Uściłło